

بهش... ڤراگه یاندن

کۆلیژ... ئاداب

زانکۆ... سه لاهه دین

بابهت ... ڤراگه یاندنی بنکۆلکاری

ڤه رتووی کۆرس – بۆ نمونه (سالی 1)

ناوی مامۆستا: ارشد خلیل اسعد

سالی خویندن: 2024/2023

پەرتووکی کۆرس

Course Book

1. ناوی کۆرس	کۆرسی یەكەم
2. ناوی مامۆستای بەر پەرس	ارشد خلیل اسعد
3. بەش/ کۆلیژ	راگەیاندن- ناداب
4. پەيوەندی	نیمیل: arshad.asaad@su.edu.krd ژمارە تەلەفون (بەپەیی نارەزوو): 07504605261 07508904911
5. یەكەیی خویندن (بە سەعات) لە هەفتە یەك	بۆ نموونە تیۆری: 2 پراکتیک: 1
6. ژمارە کارکردن	نامادەبوونی مامۆستای وانەبێژ بۆ قوتابیان لە ماوەی هەفتە یەكدا
7. کۆدی کۆرس	
8. پروفایەلی مامۆستا	<p>لێره مامۆستای وانەبێژ پروفایەلیک دەنووسیت لەسەر ژبانی ئەکادیمی خۆی (تەنها ئەکادیمی) یان ناماژە بە Webpage, Blog, Moodle دەکات</p> <p>1. ناوی چواریانی: ارشد خلیل اسعد مۆجد</p> <p>2. تەمەن و شوینی لەداک بوون: 1988/11/29 - هەولێر</p> <p>3. شوینی دانشتنی نیستا: هەولێر - گەرەکی هاوکاری</p> <p>4. باری کۆمەڵایەتی: خیزاندار</p> <p>5. نەتەو: کورد</p> <p>6. ئەو زمانانە دەزانم: کوردی و عەرەبی و ئینگلیزی</p> <p>7. پروانامە: زانستی: ماستەر</p> <p>8. بەکالۆریوس راگەیاندن 2011-2012 لقی رادیۆ و تەلەفزیۆن بەشی راگەیاندن کۆلیژی ئەدەبیات زانکۆی سەلاحەدین.</p> <p>9. ماستەر راگەیاندن 2015-2016 بەشی راگەیاندن کۆلیژی ئەدەبیات زانکۆی سەلاحەدین.</p> <p>10. ناو نیشانی ماستەرنامە</p> <p>11. (پشتبەستنی جەماوەر بە بابەتی بنگۆلکاری لە کەناله ناسمانییه کوردییەکان بۆ بەدەستپێانی زانیاری)</p> <p>12. نووسینی دکتۆرا لەسەر (راگەیاندن بنگۆلکاری و رۆژنامەوانی بەرژەو هندی گشتی)</p>
9. وشە سەرەکیەکان	<p>سەرھەلدان، چەمک و پیناسە، گرنگی و تاییەتەندییەکانی نەرك و جۆرەکانی، دەستنیشانکردنی نامانجەکان، سەرچاوەکانی زانیاری، چۆنیەتی دانانی پلانی بۆ نامادەکردنی بابەتەکانی بنگۆلکاری، نینکی کاری، جیاوازی نیوان بابەتەکانی راگەیاندن بنگۆلکاری و راگەیاندن کلاسیکی، شیواژەکانی کارکردن، گرینگی و رۆلی راگەیاندن بنگۆلکاری لە کۆمەڵگەدا</p>
10. ناوهرۆکی گشتی کۆرس:	<p>لێره مامۆستای وانەبێژ باس لە کۆرسەكە دەکات بە شێوێهەکی گشتی كە پنیویستە نەم خالانەیی خوارەو بەگرتەو:</p> <ul style="list-style-type: none"> • گرنگی خویندن کۆرسەكە (بابەتەكە) • وانەیی راگەیاندن بنگۆلکاری لە وانە بنەرەتییهکانی میدیا و پنیویستیهکی بنچینهیی لە رینگای نەو وانەیهو قوتابیان لە رویی تیۆری و پراکتیکیهوه شارەزایی ورد لە بارەیی راگەیاندن بنگۆلکاری پەیدا دەکەن. • تیگەیشتنی چەمکی سەرەکی کۆرسەكە

راگهياندنى بەدواداچوون لە قوناغى پيشكەوتن بە گشتى و ژانەرەكانى ميديايى بە تايبەتى، لە قوناغى نۆى سەرکەوتوو کارکردنى داىه ژانەرەيى راگهياندنى بەدواداچوونە بە تايبەتى لە سەردەمى نىستا، لە هەمان کات بوو پيوستىيى گرنىگ بۆ گهياندنى نەو زانيارىانەى، کە جەماوەر لە بەکارهينانى پيوستى پييهەتى، لەم وانەيەدا قوتايى بە هەموو چەمکە سەرەکیەکانى راگهياندنى بەدواداچوون ناشانا دەکریت لە رووى پراکتیکەوه، تيۆريەوه.

- بنه‌ما و بېردۆزى كۆرسەكە
- بریتیه لە خويند بەشيوه‌ى تيۆرى دواتر نەجامدانى بەشيوه‌ى پراکتیکى راھينانى قوتابيان لەسەر کارى كارى راگهياندنى بەدواداچوون بەشيوه‌ى زانستى ، هەوەرھا لە ريگای نەم وانەيەوه دەتوانى بۆ دابنکردنى هەلى کار بۆ قوتابيان لە دەزگاکانى راگهياندن نامادەکردنيان بە باشترين شيوه لە دواى دەرچوون.
- زانينى تەواو بە لايەنە گرنگيەکانى بابەتەكە، گرنگى راگهياندنى بەدواداچوون لەسەردەمى نىستا بە ژانەرى يەكەم ميدياكانى جيھاندانراوہ بۆ كارى كردن درۆست كردنى راى گشتى لەسەر كارا نا ياسايەكانى بەرپرسەكان.
- زانين و تيگەيشتنى پيوست بۆ دابين كردنى هەلى كار. كاتى قوتايى قوناغى خويندن تەواو دەكەن، شارەزايى تەواويان دەبیت لە بوارە، راگهياندنى بەدواداچوون ژانەر و زانستى نۆى ميديايى بۆيە لە هەريەمى كوردستان تا نىستا رۆژنامەنووسەكان شارەزای تەواويان نييه لە بوارە نەمەش دەبیت هۆى دەرفەتى زياتر بۆ قوتابيان بۆ نەوہى بتوانن بە ناسانى لە دەروہ هەلى كاريان بۆ برەخسنييت.

11. نامانجەكانى كۆرس

بریتیه لە تيشكخستەسەر گرينگرين شىوازەكانى راگهياندنى بەدواداچوون و جۆرى نەو نامرازانەى كە كارى بەدواداچوونى تيدا دەكریت و پلاودەكریتەوه، هەروەھا جۆرەكانى بەدواداچوون كارىگەريان لەسەر وەرگر، توخمە سەرەکیەكانى راگهياندنى بەدواداچوون لە نامرازەكانى ميديادا، گرنگى كارى بەدواداچوون لە كارى ميديايىدا ، هونەرى سەرەنج راكيشانى وەرگر بۆ بابەتەكانى ميديا كاتيك بەشيوه‌ى بەدواداچوون نامادە كراييت.

12. نەرکەكانى قوتايى

نەركى قوتابيان ليڤەدا پيوستە دواى پابەندبوونى بە وانەكان و نامادەبوونى هەروەھا نەجامدانى كارى پراكتیکى نامادەکردنى راپۆرت وەك چالاکى قوتايى لەبارەى بابەتەكە كە بە نازووى خۆى نامادەى دەكات دواتر نمایش دەكریت و گفتوگۆى لە بارەوه بۆ دەكریت.

13. ريگەى وانە ووتنەوه

وانەكان دەگۆترينەوه لە ريگای داتا شۆ و پاوەرپونيت و تەختەى سپى هەروەھا بەکارهينانى فيديو سلايد.

14. سيستەمى هەلسەنگاندى

هەلسەنگاندى قوتابيان لە ريگا تاقیکردنەوه و نەجامدانى چالاکيەكانى و بەشداربوونى لە وانەكانەودەبیت بەم شيوه‌يهكى لای خوارەوه نمرەكان دابەش دەكریت.

کۆى گشتيى	کۆتايى سال		کۆى گشتى کۆشش	چالاکى نامادەبوون	پروژه	وهرزى دووهم		وهرزى يەكەم	
	پراكتيکى	تيۆرى				پراكتيکى	تيۆرى	پراكتيکى	تيۆرى
100	---	60	40	5	5	---	15	---	15

15. دەرئەنجامەكانى فيربوون

قوتابيان لەدوايى فيربوونى كارى راگهياندنى بەدواداچوون بە شيوه‌يهكى زانستى دەتوانن باشترين و جوانترين باشترين كار بەدواداچوون بکات، لە ريگای راپۆرت و رينپورتاژ و بەرنامه بۆ بابەتە رۆژنامەوانىيەکانيان بەکارهينن و کارىگەرى لەسەر وەرگر دروست بکەن، لەگەڵ نەوهدا فيرى رينمايى و لايەنى ئەخلاقى و نيتيکى شىوازي كارى راگهياندنى بەدواداچوون دەبیت دەبن.

1. سامان نوح، دەر وازەهێک بۆ رۆژنامەگەری بנקۆلکاری، چاپخانەى کارۆ، سلێمانى، 2015.
2. سامى زوبیانی، رۆژنامەنووسی رۆژانە و راگەیاندن، و: مەم بورهان قانع، دەزگای چاپ و پەخشی هەمدى، سلێمانى، 2008.
3. ارشد خلیل شوانى ، میدیایى بەدواداچوون، چاپخانەى ماد، تاران، 2019
4. ارشد خلیل اسعد، سەلامەتى پیشەیی رۆژنامەوان، چاپخانەى ماد، تاران، 2020
5. دليل الصحافه الاستقصائية، منهاج دراسي لكليات الاعلام، في الجامعات العراقية، 2014
6. دليل شبكة أريج، للصحافة الاستقصائية العربية الاستقصائية، ت: غازى مسعود، اليونسكو، باريس، 2010
7. حسن محمد أبو حشيش، الصحافة الاستقصائية، (د.م.ن)، غزة، 2012.
8. بشرى حسين الحمدانى، التغطية الصحفة الاستقصائية، دار أسامة للنشر و التوزيع، عمان، 2012.
9. عبدالباقي عيسى، مستلزمات الصحفة الاستقصائية، ستار تايمز، القاهرة، 2010.
10. عبدالحليم حمود، الصحافة الاستقصائية، مركز الدراسات والترجمة، لبنان، 2010.
11. عزام أبو الحمام، المنهج العلمي في الصحافة الاستقصائية، دار أسامة، عمان، 2014.
12. علي دنيف حسن، دورالصحافة الاستقصائية في مكافحة الفساد المالي و الاداري الحد من

الجريمه المنضمه، فصل الاول، مكتبهالصحافة المستقلة، بغداد، 2009

11. Ansell et al, Investigative Journalism in Africa: Walking through a Minefield at Midnight' Reporters without Borders, 2002.

17. بابتهكان																															
<p>ناوی مامۆستای وانهبیژ</p> <p>ناوی مامۆستای تیۆری</p> <p>ارشاد خلیل اسعد</p> <p>وهك: 2 كاتژمیر</p> <p>2023/9/4</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ههفتهكان</th> <th>تیۆری</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>یهكهم</td> <td>چه مك و پیناسه ی راگه یاندنی بنكۆلكاری</td> </tr> <tr> <td>دووهم</td> <td>سه ره لدان و گه شه كردنی راگه یاندنی بنكۆلكاری</td> </tr> <tr> <td>سێههم</td> <td>به یاخی راگه یاندن بنكۆلكاری</td> </tr> <tr> <td>چوارهم</td> <td>تایبه تمه ندیه كانی راگه یاندنی بنكۆلكاری</td> </tr> <tr> <td>پینجهم</td> <td>ئه ركه كانی راگه یاندنی بنكۆلكاری</td> </tr> <tr> <td>شه شه م</td> <td>پنویسته كانی سه ركه وتنی راگه یاندنی بنكۆلكاری له ههریمی كوردستان:</td> </tr> <tr> <td>حه وته م</td> <td>پۆل و كاریگه ری یاساكان له سه ر توانای كاری راگه یاندنی بنكۆلكاری له ههریمی كوردستان:</td> </tr> <tr> <td>هه شه م</td> <td>ئاسته نكه كانی به رده م راگه یاندنی بنكۆلكاری له ههریمی كوردستان:</td> </tr> <tr> <td>نۆه م</td> <td>بیرۆکی شیوازی گونجاو بۆ به ره مه پینانی كاری بنكۆلكاری له ههریمی كوردستان:</td> </tr> <tr> <td>ده هه م</td> <td>هه نگاوه كانی ئه نجامدانی كاری بنكۆلكاری:</td> </tr> <tr> <td>یازده م</td> <td>چۆنیه تی لیکۆلینه وه له زانیاریه كان بۆ بابته كانی كاری راگه یاندنی بنكۆلكاری له ههریمی كوردستان</td> </tr> <tr> <td>دوازده هه م</td> <td>ئیتیکي كاری راگه یاندنی بنكۆلكاری :</td> </tr> <tr> <td>سیازده هه م</td> <td>جیاوازی نیوان بابته كانی راگه یاندنی بنكۆلكاری و راگه یاندنی كلاسکی :</td> </tr> <tr> <td>چوارده هه م</td> <td>شیوازه كانی كار كردن له راگه یاندنی به دوا داچوون</td> </tr> </tbody> </table>	ههفتهكان	تیۆری	یهكهم	چه مك و پیناسه ی راگه یاندنی بنكۆلكاری	دووهم	سه ره لدان و گه شه كردنی راگه یاندنی بنكۆلكاری	سێههم	به یاخی راگه یاندن بنكۆلكاری	چوارهم	تایبه تمه ندیه كانی راگه یاندنی بنكۆلكاری	پینجهم	ئه ركه كانی راگه یاندنی بنكۆلكاری	شه شه م	پنویسته كانی سه ركه وتنی راگه یاندنی بنكۆلكاری له ههریمی كوردستان:	حه وته م	پۆل و كاریگه ری یاساكان له سه ر توانای كاری راگه یاندنی بنكۆلكاری له ههریمی كوردستان:	هه شه م	ئاسته نكه كانی به رده م راگه یاندنی بنكۆلكاری له ههریمی كوردستان:	نۆه م	بیرۆکی شیوازی گونجاو بۆ به ره مه پینانی كاری بنكۆلكاری له ههریمی كوردستان:	ده هه م	هه نگاوه كانی ئه نجامدانی كاری بنكۆلكاری:	یازده م	چۆنیه تی لیکۆلینه وه له زانیاریه كان بۆ بابته كانی كاری راگه یاندنی بنكۆلكاری له ههریمی كوردستان	دوازده هه م	ئیتیکي كاری راگه یاندنی بنكۆلكاری :	سیازده هه م	جیاوازی نیوان بابته كانی راگه یاندنی بنكۆلكاری و راگه یاندنی كلاسکی :	چوارده هه م	شیوازه كانی كار كردن له راگه یاندنی به دوا داچوون
ههفتهكان	تیۆری																														
یهكهم	چه مك و پیناسه ی راگه یاندنی بنكۆلكاری																														
دووهم	سه ره لدان و گه شه كردنی راگه یاندنی بنكۆلكاری																														
سێههم	به یاخی راگه یاندن بنكۆلكاری																														
چوارهم	تایبه تمه ندیه كانی راگه یاندنی بنكۆلكاری																														
پینجهم	ئه ركه كانی راگه یاندنی بنكۆلكاری																														
شه شه م	پنویسته كانی سه ركه وتنی راگه یاندنی بنكۆلكاری له ههریمی كوردستان:																														
حه وته م	پۆل و كاریگه ری یاساكان له سه ر توانای كاری راگه یاندنی بنكۆلكاری له ههریمی كوردستان:																														
هه شه م	ئاسته نكه كانی به رده م راگه یاندنی بنكۆلكاری له ههریمی كوردستان:																														
نۆه م	بیرۆکی شیوازی گونجاو بۆ به ره مه پینانی كاری بنكۆلكاری له ههریمی كوردستان:																														
ده هه م	هه نگاوه كانی ئه نجامدانی كاری بنكۆلكاری:																														
یازده م	چۆنیه تی لیکۆلینه وه له زانیاریه كان بۆ بابته كانی كاری راگه یاندنی بنكۆلكاری له ههریمی كوردستان																														
دوازده هه م	ئیتیکي كاری راگه یاندنی بنكۆلكاری :																														
سیازده هه م	جیاوازی نیوان بابته كانی راگه یاندنی بنكۆلكاری و راگه یاندنی كلاسکی :																														
چوارده هه م	شیوازه كانی كار كردن له راگه یاندنی به دوا داچوون																														
-	18. بابته تی پراكتیك																														
<p>ناوی مامۆستا</p> <p>وهك: 3-4 كاتژمیر</p> <p>2022/9/4</p>	<p>لێره مامۆستای وانهبیژ ناو نیشانی هه موو ئه و بابته پراكتیكانه دهنوسیت كه به نیاز ه بیلێته وه له تێرمه كه. هه روه ها كورته یهك له ئامانجی هه ر یهك له بابته كان به روار و كاتی وانه كه دهنوسیت.</p>																														
19. تاقیكردنه وه كان																															
<p>گرنگترین خه سلته كانی رۆژنامه نووسی به دوا داچوونی سه ركه وتوو چیه؟</p> <p>1. قوتابی ده بی دوی ئه وه ی له بابته كه ده كۆلیته وه بریاری خۆی بدات كه چۆن راپۆرتی به دوا داچوون ئاماده بكات.</p> <p>2. گرنگترین لایه نی هونه ری راگه یاندنی به دوا داچوون پلانی كار كردنه و دارشته، خالیکی گرنگ هیه كه گشت رۆژنامه نووسان له سه ری ریکه وتوون، ئه ویش ئه وه یه جواتترین دارشته ئه و به دوا داچوونیه كه به هیزترین هه ست جوولاندن له لای بینه ر ئه نجام بدات و په یدا بكات.</p> <p>3. له به ر ئه وه ی سه رچاوه ی زانیاری رۆلیکی كاریگه ر ده بینی له پیکه پینانی راپۆرتی به دوا داچوون و ده رخستنی، بۆیه پینویسته شاره زاییه کی ته وای په یدا بكات له سه ر جۆره كانی سه رچاوه ی زانیاری و كۆكردنه وه ی.</p> <p>4. ئه و سه رچاوه ی به ده ستی ده هینی پینویسته په یوه ندی راسته وخۆی به بابته كه وه هه بیته، جگه له مه ش پینویسته ئه و كه سه ی به دوا داچوونی رۆژنامه وانی ئاماده ده كات ره چاوی واتای به دوا داچوونه كه بكات به و مانایه ی به دوا داچوونه كه</p>																															

واتايەك بېخشى و تىنويىتى خوينەر بشكىنى و سەرنجى بۆ بابەتەكە ياخود ھەوالەكە بەدات سوودى بۆبەرژەوھەندى گشتى ھەبىت.

5. لەگەل ئەوھى دەبى كەسىتى رۆژنامەنووسى و قوتابى دەبى رەچاوى لايەنى مرقۇشايتى بكات، بەلام ئەو بەدواداچوونەى دەكات پىويست دەكات جىگەى بايەخ بىت و لە گۆشەنىگای جوان و پر بايەخ ئامادە كرايىت، بەتايبەت لەرووداوى گەندەلى و كۆشتن و بابەتەگشتىەكان بۆ ئەوھى سەرنجى خوينەر رابكىشىت.

6. راستە زۆرجار بەدواداچوونەكان خۆى ئامازە بەخۆى دەكات، بەلام لەگەل ئەوھشدا كەسىتى رۆژنامەنووسى بەدواداچوون دەتوانى كاپشنىكى جوان لەسەر راپۆرتەكە بنوسىت و پىناسەيەكى راپۆرتەكە ياخود سەرنجىكى جوان لە دە ووشە تىپەر نەكان لەگەل رووداوەكە دانى واتە لىدى رووداوەكە بىت بنوسىت.

7. شارەزايى راگەياندى بەدواداچوونى ھاوچەرخ و راپۆرتى رۆژنامەنووسەكانى پىشكەوتوو.

8. شارەزايى لە پلان و سەرچاوەى زانىارى و نموونەكانى بەدواداچوونى جىھانى ھەبىت.

بەھەند وەرگرتنى كات و شوين بۆ وەرگرتنى زانىارى لەكاتى ئامادەكردى بەدواداچوونى روداوەكاندا.

تاقىكردنهوھى قوناغى سىيەمى بەشى راگەياندىن بابەت: راگەياندى بىكۆلكارى نموونەى پرسىارەكانى

پ1/أ. باسى ميژووى راگەياندى بىكۆلكارى لە جىھان و وولاتانى عەرەبى بكە، لەگەل قوناغەكانى گەش كرىنى (4 نمرە)

ب. گرینگىەكانى راگەياندى بىكۆلكارى بژمىرە و باسىان بكە؟ (4 نمرە)

پ2/ باسى نموونەى وۆتەرگىت بكە، لەگەل ناوى سى رۆژنامەنووسى راگەياندى بىكۆلكارى بنوسە؟ (6 نمرە)

پ3/ پلانى نموونەيەكى بابەتى بىكۆلكارى دارىژە تۆ وەكو قوتابىەك چۆن لە رىگای راگەياندى بىكۆلكارى كارى لەسەر دەكەى ھەنگاوەكانى كاركردنت باس بكە؟ (5 نمرە)

20. تىبىنى تر

لىرە مامۆستای وانەبىژ دەتوانىت تىبىن و كۆمەنتى خۆى بنوسىت بۆ دەولەمەندكردى پەرتوو كەكەى.

تىبىنى: ئەم دوو سەرچاوەى زانستىە لە لايەن مامۆستا بابەت پىپۆرى راگەياندى بىكۆلكارى نوسراوھ سوودى لى وەر دەكرىت وەك سەرچاوەى زانستى و سەرچاوەى راگەياندى بىكۆلكارى.

1- ارشد خليل شوانى ، مېدىباى بەدواداچوون، چاپخانەى ماد، تاران، 2019

2- ارشد خليل اسعد، سەلامەتى پىشەى رۆژنامەوان، چاپخانەى ماد، تاران، 2020

21. پىداچوونەوھى ھاوھل

ئەم كۆرسىبوو كە دەبىت لەلايەن ھاوھلىكى ئەكادىمىە سەير بكرىت و ناوھۆكى بابەتەكانى كۆرسەكە پەسەند بكات و جەند ووشەيەك بنوسىت لەسەر شىاوى ناوھۆكى كۆرسەكە و واژووى لەسەر بكات.

ھاوھل ئەم كەسەيە كە زانىارى ھەبىت لەسەر كۆرسەكە و دەبىت پلەى زانستى لە مامۆستا كەمتر نەبىت.